

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Redazione ed amministrazione
 Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
 Egy évre Per 1 anno 6.— frt.
 Félévre 6 mesi 3.— »
 Negyedévre 3 „ 1.50 »
 2 hónapra 2 „ 1.— »
 Külföldre 1 évre Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlerek:
 Gyűjtetnek árszabály szerint a kiadó
 hivatalban (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
 Goldberger A. V. hirdetési irodá-
 jában Budapest, Váci-utca, Oppeli k
 B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
 mono nell'ufficio di redazione in Fiume
 Piazza Adamich.

1887. December 25

→ Megjelenik minden vasárnap ←

25 Dicembre 1887.

VII. ÉV FOLYAM

Főhívás előfizetésre!

A jövő év január hó elsejével lapunk a hetedik évfolyamot éri meg; és habár e tengerparti magyar lap fönállásának első éveiben az akadályok hosszú sorával volt kénytelen megküzdeni, a legutóbbi idők alatt mindinkább megszilárdult, s így annak szebb jövője elé bizalommal tekinthetünk.

Mily szolgálatokat tett a lap közügyeinknek, főslegesnek tartjuk részletezni. Szerénytelenség nélkül elmondhatjuk azonban, hogy nem egy fontos kérdésben oly befolyással volt a közvéleményre, melynek előnyei elvitázhatatlanok.

Kiváló gondot fordítottunk arra, hogy a lapunk hasábjain tárgyalt tények, mindenkor hiteles forrásból legyenek merítve, — s nem mulasztottuk el a külföldi nevezetesebb kereskedelmi és egyéb közgazdasági eseményeket a magyartengeri kereskedelemmel kapcsolatba hozva, akként ismertetni, hogy azok a magyar közgazdasági érdekek részére hihasználhatók legyenek.

Főtörekvésünk volt, egyrészt a kikötő város különböző elemei körében az egyetértés eszméit hirdetni, s másrészt az anyaország és a Fiume közönsége között fönálló jó viszony megszilárdítására közreműködni.

A mint eddig úgy ezután is tartózkodni fogunk a viszályo-

kat előidéző szenvedélyes támadásoktól; de leginkább kerülni fogjuk a személyeskedést, mely ma már különösen a vidéki sajtó körében az undorodásig fölbujánzott.

E mellett azonban nem fogunk visszariadni az igazságot minden irányban kimondani.

Kiváló gondot fogunk fordítani egyúttal arra, hogy a sok áldozatba került magyar tengeri kikötő forgalma az anyaország kereskedelmére részére napról napra nagyobb és nagyobb előnnyel megközelíthető legyen!

Lapunk előfizetési ára marad a régi:

Egész évre. 6 frt
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50

A „Fiume” szerkesztősége.

Tengerészetünk reformjai.

Tengeri kereskedelmünk fejlődésével önkéntelenül is előtérbe nyomult az oly reformok szükségessége, melyeket a jelenlegi viszonyok között a tengeri kereskedelem, a hajóforgalom élnkítése, s tengerészeink igényei napról napra mindinkább megkövetelnek.

A nagyszabású reformok megvalósítása már néhány év óta kiváló gondját képezi úgy a fiumei mint a központi kormányzatnak, s hogy mennyire ohajtja annak sürgős megoldását, láthatólag bizonyítja ama tény, hogy még a jelenlegi kri-

tikus pillanatokban is komoly kísérleteket tesz rég ohajtott terveinek megvalósítására.

A fontosabb újítások, melyekkel kormányzatunk tengerészetünk érdekeiben ez idő szerint el foglalta van, három nevezetes tényezőre szorítkoznak.

Minda három tényezőnek a maga körében meg van a maga fontossága, azonban egyik legégetőbb a magyar vitorlás hajók állami segélyezésének kérdése. Ez ügynek megoldása nem bír ugyan országos közgazdasági jelentőséggel, de annyiban mindenegetre nagyfontosságú és első sorban tarthat igényt a megoldásra, a mennyiben a magyar tengerpart lakossága közt, a legtekintélyesebb társadalmi osztály vagyona nagy részének megmentéséről van szó.

A második fontos ügy a fiumei szabad kikötő megszüntetése. Az a nagy tevékenység, melyet ez ügynek kedvező megoldása érdekében első sorban gróf Zichy Ágost kormányzónk már évek során át kifejtett, jogosan engedi meg ama következtetést, hogy a magyar kereskedelmi minisztérium kebelében, az osztrák kormány megbízottaival egyetértőleg megtartott tárgyalások alatt e kérdés is lehetőleg közel jutott a megoldáshoz.

Nem ismeretes előttünk e tárgyalások eredménye. Miután azonban konkrét határozatokról sem a hivatalos közleményekben sem a napi sajtóban szó nem volt, nem

hiszünk minden alapnélkülinek ama véleményünket, hogy legalább is történtek oly természetű elvi megállapodások, melyek a közel jövőben realizálhatók is lesznek.

Mily okok képezik a szabad kikötő megszüntetésének kérdésében, a megoldásnak legfőbb akadályát, nem tudhatjuk; de az ez ügyben az osztrák hatóságokkal a multban folytatott tárgyalások menetéből tudjuk, hogy kormányzatunknak nem egy ízben volt erős küzdelme az osztrákok nem teljesíthető követelményeivel szemben. — Jól teszi kormányunk, ha érdekeink védelmére álláspontjához szilárdan ragaszkodik. Ausztriát nagyban érdekek ösztönzik a trieszti szabad kikötő megszüntetésére, mint Magyarországot, hogy Fiumével ugyanazt eszelekedje. Ha az osztrákoknak várnai nem nehéz, nekünk még könnyebb. Ha egyéb hasznunk nem lesz a várakozásból mint az, hogy e magyar tengerpart lakosságának, ezen a kezdetben népszerűtlen reformmul ideje és alkalma lesz megbarátkozni, ez is ér csak valamit.

Ismételjük, hogy e nézet csak föltevés. Inkább akarjuk elhinni azt, a mit már az imént mondtunk, t. i. hogy a budapesti tárgyalásokon tényleg történtek oly elvi megállapodások, melyek a kellő határidőre megvalósíthatók lesznek.

A harmadik és nem kevésbé fontos ügy, melyel kormányunk szintén alaposan foglalkozott: a tengerészeti jognak kodifikálása volt.

A FIUMEI TÁRCZÁJA

ALVAREZ KAPITÁNY KARÁCSONYFÁJA.

(Egy tengerész elbeszélése.)

Épen egy hónapja volt, hogy a P. nevű osztrák magyar bark hajóról, ragyás képű kapitányom kegyetlen bánás módja miatt megszöktem. Hónalj alá szorítható kis ruhátáram, s keservesen meglakarított fillérimet, sőt mi több 5—6 esomó jóféle szűz dohányom is ott maradt a piszkos kajáttében, hol még álmomban se voltak boldog pillanataim.

Összesen harmincz cent volt a zsebentben; épen elég arra, hogy négy öt nap alatt elvigyen az ördög, vagy az éhség, a mi különben tökéletesen egyre megy. — De ki törődne 20 22 éves korában azzal: mi történik holnap. Szabad voltam mint a madár, s ha eszembe jutott, hogy ragyás arca kapitányomnak, kit különben az édes apja halásos ágyán kitagadott megátkozott — fölöttem többé nincs hatalma, még boldog is tudtam lenni.

Egy hideg téli napon sokáig bolyongtam céltalanul Newyork utcáinak zsi-bongó tömkelegében. Bármennyire szítem is, erőt volt rajtam a hideg, szellős kabátoskamat átjárta már a havas eső, s gyomrom is fenyegető állásba helyezkedett. Korgott-morgott olyan hangon, mely legalább is komoly aprehenziót fejezett ki; kese üségemben mit tehettem egyebet, mint betértem a legelső kocsmába. Csupa tengerész népet találtam egyúttal. Pompásan van — gondoltam magamban — itt még tán jut egy két korty is jó falat is, a nélkül hogy a harmincz centnyi vagyonontól búcsút vennem kellene. A mint sejtettem úgy is történt.

A helyiségben minden szék el volt foglalva, csak a kandalló közelében állott egy kerek asztal, melynél egy csinos fiatal ember kegyetlenül nagyokat nyelt öblös poharából. Mellé telepedtem, s angol üdvözlésemre spanyolul válaszolt. Első pillanatra fölsimertem lenne a tengerészt. Sokáig szólanul ültünk egyúttal. Végre ő törte meg a esőndet.

— Átkozott rossz az idő! Azt hittem karácsonyra St. Juanba lehetek. Szép hely ám az a St. Juan! Járt-e már arra fiatal barátom?

— Nem én! — válaszoltam szerényen, de ha már olyan szép, bizony szeretném megismerem!

No biztosítom olyan szépet még nem látott; hát még a leányai, s a lányok közt az én Juanitám az még csak a valami.

Alighogy e szavakat, bizalmat gerjesztő asztaltársam kimondotta, elévette tárczáját, s az abból kivett fényképet az orrom elé tartotta.

— Nos mit szól hozzá, nincs e okom boszankodni a rossz idő miatt?

— Valóban szép alak, szóltam kissé nagyobb hangon, midőn az arczképet megpillantottam.

Minél tovább néztem azt, annál inkább föltűntek e ritka érdekes arcz szépségei. A nagy fekete szemek még így papíron is elbűvölők voltak, a szépen metszett ajk csókra csábított, s tán még jobban is tudtam volna lelkesedni, ha arra nem gondolok, hogy még néhány percz, s én nyakára lúgtam a harmincz centemnek.

— Ugy e szép? — Meghíszem azt, hátha beszélni hallaná — nincs ilyen az egész Antillákon, nincs az egész világon, és én nem lehetek otthon a ka-

rácsnyi ünnepekre; dehogyan lehetek, hogy is lehetnék ebben a czudar időben, melynek fojratását De la Drôme is még két hétre jósolja.

— De vigasztalódjunk, szólt keserű hangon felém fordulva, igyék barátom Donna Juanita egészségére.

Az idegen telehozatta poharamat egy szédületesen erős keveréssel, s én ittam a Donna Juanita egészségére, ittam kétszer is háromszor is utóljára annyit és olyan szívem mélyéből ittam Donna Juanita boldogságára, mintha csak én lettem volna a vőlegénye.

Asztaltársam egyre beszélt, s fejembe már annyira belészállt az erős ital ereje, hogy félve gondoltam utolsó harmincz centemre. Utóljára annyira voltunk, hogy nem törődhettem se a harmincz centtel se Donna Juanitával; ugy látszik asz áltársam is megfélekedzett róla, mert ugyancsak élénken nótázott spanyolul, melyben mindenről volt szó, csak Donna Juanitáról nem. Még egy általános kacsaj, és halotta, melyet asztaltársam dala előidézett, s a többire nem tudtam többé visszaemlékezni

Másnap reggel egy szép spanyol hajón, a három árboczos „Sta-Cruz” földel-

Ez ügy-tisztán belügyi kérdés lévén, nem hisszük hogy annak megoldása akadályokba ütközött. Ep azért hisszük, is, hogy ez üdvös törvények nem sokára érvénybe lépnek, s tengerészeti viszonyaink követelményeinek is teljesen megfelelők lesznek.

M.

A fiumei kereskedelmi és iparkamara területe.

IV.

Intézkedések a munkások életének és egészségének biztosítására.

Az összes mélyedések bekerítését és befedését helyesen találtam, csak néhány felhuzót kellett kifogásolnom, melynel a bekerítés nem felelt meg a biztosság követelményeinek. Egy helyen a parafintartályok ugyan nyitva állnak, de ez nem járhat veszéllyel, mert eltekintve attól, hogy az illető hely a hideg levegő elzárása tekintetéből mindig el van csukva, szerencsétlenség már azért sem igen képzeltető, minthogy e tartályokban csehlálózat van alkalmazva melybe a véletlenül beeső munkás kapaszkodhatik.

A felhuzók fékező készülékkel ugyan sehoh sem bírnak, de emberek szállítására ugy sem alkalmazhatnak, kivéven egy malhot, a melyben ezen felhuzókon a főmolnár szokott járni, mit annál inkább kellett kifogásolnom, minthogy ezen felhuzó más célra ugy sem szolgál és teljesen felesleges, mert a gabona és liszt elevatorokon szállítatik fel és a zsákok lejtőn csuszátanak le.

A hajtószijak és fogaskerekek bekerítését egy gyárban szigoruan meg kellett rendelnem, a többiekben azok jól vannak védve és a bekerítés csak ott mellőzöttet, hogy a gép, mint például a dchányvágó, csak minden veszélyt kizáró lassúsággal jár.

Az üzem alatti olajozás vagy egészen mellőzöttet, vagy legalább hosszúnakú kannákkal teljesítettik.

Üresen futó korongokat és a hajtószijak áttételére szolgáló készülékeket csak két gyárban találtam, t. i. a torpedo-gyárban, mely e tekintetben általában mintaszerű és Skul Mateónak kisebb gépgyárában. De a malmookban, mint máshol, erre általában kellő gond nem fordítatik. Egy nagyobbserű gyárban és egy malomban minden szij áttétel kézzel és menetközben eszközöltetik. A gépet e célra megállíttatni, noha erre a szükséges jelzőkészülék készeletben volna, nehézséggel jár, mert akkor az összes gépeket üzemben kívül kellene helyezni. Azon egyszerű módról, mely szerint ü-

resen futó korongok által egyes gép, vagy az emeleten végig futó egyes transmissio kikapcsolható volna, nem gondoskodtak és ezen szerkezet most már csak nagyobb költséggel és a gyári üzem fennakadásával volna pótolható.

Czél szerű intézkedés az, mely szerint a létrák az illető helyre állandóan meg vannak erősítve. Hol ez nem történt, többnyire duplalétrák vannak alkalmazva.

Mi a gyári helyek szellőztetését illeti, veszélyes kigőzölést sehoh sem vettem észre, még a dohánygyár és a vegyészeti gyár sem tesz e tekintetben kivételt, mert az előbbiben a tágas és magas termék kellő szellőztető készülékkel vannak ellátva, az utóbbiban pedig minden vegyi műtét felig nyitott színek alatt eszközöltetik. Csak az agyagzúzóokban fejlődik nagyobb mennyiségű por, de a munkások még nedves kendők útján sem akarják magukat a pornak belélegzése ellen óvni, respiratorokat pedig felkötni általában nem hajlandók.

Az olasz kereskedelmi tengerészet.

A magyar kormány ep ez idő szerint kiválóan fontos reformokkal foglalkozik kereskedelmi tengerészte érdekében. A szabad kikötő megszüntetése, a pusztulásnak indult vitorlás hajók állami segélyezésének kérdése, napirenden lévén, időszerűnek tartjuk az olasz tengerészet állapotáról, melyek a a magyar tengeri kereskedelmi viszonyokkal szorosabb összeköttetésben vannak, egyet-mást elmondani.

Olaszország tengerpartjainak összes hosszúsága 6341 kilométer, vagyis 3424 földrajzi mérföld. Az olasz tengerpart 23 révkapitányságra van felosztva, melyeknek élén egy-egy révkapitány áll. E révkapitányságok alá tartozik 39 révkerület 53 révhalvát, 256 révkirendeltség és 2 vesztégtintet. Az összes révhalvátok száma 373 hiva'ngból áll.

Az olasz tengerészet szolgálatában összesen van 192046 személy.

A hajóépítés, még a hatvanas évek végén, és a hetvenes évek elején is oly nagy virágzásnak örvendett, hogy az 1865-1874-ig terjedő évtized alatt a különböző a hajógyárakban 1280 vitorlás hajó épült 470 622 tonnatartalommal. A legtöbbet idők alatt a hajóépítés Olaszországban is annyira hanyatlott hogy például az 1885-1886-ig terjedő időkben alig épült 86 hajó 17.129 tonnatartalommal.

Az olasz vitorlások száma az 1886 év végén 6992 volt, 801.349 tonnatartalommal, a gőzhajók száma ellenben u-

gyancsak a fönnevezett év végén volt 237, összesen 144.328 tonnatartalommal.

Az olasz kereskedelmi hajózás állami támogatása czéljából, az 1885-évi törvény alapján, az 1886 ik évi január 1-től kezdve az 1887 év június végeig a törvénybe foglalt czimek alatt, az olasz kormány a vitorlás hajóknak kifizetett, és pedig: új építkezések szubvenziója czimén: 171653 frankot, hajójavítás czimén 229 431 frkot, szénszállítási díjak czimén 241,106 frkot; ezzel szemben a törvénynek életbeléptetése óta az 1886 év végeig a gőzhajók állami segélyezése czimén összesen 657.725 frkot fizetett ki.

Magyar gőzhajózási vállalatok.

Fiume-velencei járatok.

A Fiume és Velence közt közlekedő gőzhajózási vállalat a f. évi november hóban a következő áruforgalmat közvettette:

Behozott Velenceből: Földi festék 4.500 kg., sózott bőr 21.500, gyékények 19.171, üres zsákok 5.935, sajt 2.921, rhicizinus-olaj 1.695, faolaj 4.718, sózott halak 5.438, rizs 10.000, szappan 1.229 száritott bőrök 2.021, fűzelék 650 gyógyszerek 73, konzervek 285, dara 2.000 fűvek 1.215 kg.

Kivittelt Velencebe: Buza 1.174.063 kg., árpa 163.399, ölom-gelét 10.400, kőzműárak 226, vasárak 2.427, liszt 80.000, podgyász 71, ásványvizek 49.000 sózott hús 520, seprőnyél 14.800, szilva 15.469, rák 110, sinek 246.498, keményítő 3.650, friss halak 450 kg.

E vállalat a kiviteli forgalom emelkedése következtében gőzcsőit Fiuméből Velencebe ötször indítátnak s ezen kívül még három vitorlást bérelt ki, melyeken mintegy 17.480 métermáznyi árut szállított Velencebe.

A fiume-pólai járatok.

A fiume-pólai járatok áruforgalma a f. évi november hóban a következő arányokat tünteti föl.

Kivittelt Fiuméből: Moschenizze 4195 kg. Bersec 254, Rabacz 2162, Cherso 73282, Pola 33562 Összesen 113.755 kgm.

Behozott Fiuméba: Moschenizze 2786 Bersec 120, Rabacz 123, Cherso 10652 Pola 940, összesen 14521 kg.

A nevezetesebb kiviteli áruk voltak: czukor liszt, tengeri, buza, árpa, rizs kőzműárak, kőolaj, szappan, korpa burgonya stb.

Az összes áruforgalom 1283.76 m. mázsa volt, mely mennyiség a megelőző havi forgalommal összehasonlítva 27.58

m. mázsa emelkedést tüntet föl; A kivitel Polába megközelítőleg 100 méter mázsaival emelkedett.

A személyforgalom Fiume és Póla közt 291, Póla és Fiume közt 211, vagyis összesen 412 utasból állott.

Lisztforgalmunk.

Lisztforgalmunk a f. évi november hóban örvendetesen emelkedést mutat. E hóban az egyes magyar piacokról a következő mennyiségű liszt érkezett Fiuméba:

Badapest	96.905 q.
Debreczen	4.895 "
Arad	3.644 "
Losoncz	3.564 "
Barcs	1.736 "
Nagy-Váradi	1.224 "
Zágráb	1.116 "
Szécsenk	828 "
N-Kikinda	712 "
Velence	715 "
Szeged	505 "
Temesvár	500 "
Miskolcz	211 "
Ujvidék	202 "
Károlyváros	174 "
M-Vásárhely	102 "
Munkács	102 "
Csala	101 "
Szenten	— "

Összes forgalom 117.290 m. mázsa. Ugyancsak november hóban a magyar piacokról Triesztba összesen 18.212 m. mázsa szállítottatott el.

A 1887 év folyamán szállított lisztmennyiség az egyes hónapok szerint a következőleg oszlik meg:

január hóban	132.290 00 q.
február	65.233-12 "
márczius	49.420-00 "
április	41.102-00 "
május	52.605-00 "
június	51.063-00 "
július	46.674-00 "
augusztus	55.317-00 "
september	80.441-00 "
október	86.083-00 "
november	117.020-00 "

Összesen szállítmány 777.248 méter mázsa.

A Fiumára Deltája.

A Fiumara Deltájának a fiumei forgalom emelése e oly nagyfontossággal bíró munkálatai serényen haladnak előre. A Delta mentén megkezdett 5.500 m. méternyi újabb föltöltés, a kedvezőtlen időjárás dacára késedelmet nem fog szenvedni, s remélhető, hogy a munkálatok a jövő év január közepére befejezhetőek lesznek.

A Fiumara forgóhidjához a czölöpö-

val a város felé. Egyenesen egy kocsmába vitt, hol szólanul telepedett az asztalnál. Ateza sápadt volt, szemgolyói kétségbeesetten forogtak. Azonnal tisztában voltam a helyzettel. Szólanul, sájnálkozva tekintetem a kapitányra, ki megintem és barátom volt.

Ejfelután együtt indultunk a hajóra. Útközben midőn Donna Juaniták háza közelében haladtunk el, mintegy megvisszatalódva így szólt:

— Menjén a hajóra, hátha csalódtam. ott még éhen vannak, nem bírom el a fájdalmat, benézek hozzája.

Balsejtelm k közt váltam el a jó Alvarez kapitánytól. Sejtelnem valóult; másnap a hajóhadnaggyal a városba menet nagy népesoportosulást vettünk észre. Egy holttestet vettek körül, kit egy pálmafáról vágtak le néhány perc előtt. Alvarez kiszenveltet teste volt az.

Fájó szívvel tekintetem a végzetes pálmafára, mely oly szomorú karácsonyfája volt az én felejthetetlen jó kapitányomnak.

M. Zs.

zetén ébredtem föl. Csakhamar megtudtam lányadán vágok. A kivel a megelőző estét bitítottam, nem volt mas mint a „Sta-Cruz” kapitánya, Don Alvarez, ki hajójára is szerződöttet.

— Tehát áll a szerződés? — szólt hozzám másnap a kapitány, midőn magambhoz térve, kajuttemből a hajó földézetére léptem.

— Nagyon természetes kapitány úr! Én ugyan semmiféle szerződésre nem emlékeztem, de a viláért sem árultam volna el magam.

— Egyik kormányosom, mint tudja megszökött, s én akár öve akár halva, de karácsonyra St. Juanban akarok lenni: hajómmal. Teendőt tudja, s mi holnap este, ha csak kissé szünik is a vihar, utnak indulunk.

Don Alvarez erre nyomban kiadta e parancsot a szükséges előkészületek megtételére. A mint mondá úgy történt. Másnap a viharos idő dacára fölszedtük a horgonyokat, s a „Santa Cruz” néhány vitorlával utnak indult Portorico szigete felé.

Már két hete tartott az út a nélkül hogy kipihenhetők volna magunkat. A vihar összetépte vitorláinkat, hajónk akár a könnyű dióhéj szeszezett tánczot

járt a megbomlott hullámokon. A sötét éjszakákon kegyetlenül vert bennünket a hideg jéges eső, s a hajóföldézetén nem egyszer borított el bennünket a föltorló hullámár. Egy szeresen tengerészarsunkat csak ügyyel bajjal tudtuk egyizben megmenteni a biztos haláltól.

Harmadik hete jártuk az Océán vizeit, az idő kelemesebb, az ég alj istűrhetőbbé vált, s mi a kedvező szél mellett vígan vitorláztunk Portorico szigete felé.

— Nos barátom? — szólt egy reggel a kapitányom — nemde megmondtam, hogy karácsonyra St. Juanban leszünk, és meglátja ott leszünk — folytatá kezeit elégedetten összecsapkodva — ott leszünk, ha törk ha szakad, s meglátja a szép karácsonyfát, melyet Donna Juanita készített, tele rakjuk ajándékkal, s ön is örülhet velünk. Nagyon, de nagyon szép egy nap lesz az.

Minél közelebb értünk Alvarez kapitány hazájához, annál többször emlegette a boldog karácsonyt a szép karácsonyfát, s szerelmest Donna Juanitát. A 28-30 éves fiatal ember nem egyszer valóságos gyermekké lett örömeiben.

A karácsonyi ünnepek előtt két nap-

pal megpillantattuk Portorico szigetét, s kedvező szélünk lévén, nem volt kétség benne, hogy karácsony előtt horgonyt vetünk a St. Juan kikötőben.

— Nem montam, hogy otthon leszünk, szólt a kapitány, szemében az örömkönyveivel, nem monttam, hogy e szép eseládi estén ott leszek boldogságom közelében!

December 24-én délután vetettünk horgonyt St. Juanban, s mire mindent rendbe hoztunk, beesteledt. A kapitány vendége lévén, együtt szálltunk a partra s csakhamar egy pompás uton haladtunk, melyet a pálmák s egyéb exotikus növények sötét lombjai szegélyeztek.

Egy csinos kis földszintes ház elé értünk, melynek ablakából világosság szűrődött át az utca sötétségébe.

— Lassan — szólt suttogva a kapitány — szívem úgy dobog, azonnal karjaimba szoritom Juannitát, s ezzel a megvilágított ablakok egyikéhez huzódott.

Egy mély solajtás vonta magára figyelmemet, melyet nyomban egy fájdalom nyugodt követett. A kapitány felém tántorodott, s karjaimba kapaszkodott.

— Menjünk barátom vég-m van, — s ezzel kétségbeesetten vonszolt magá-

zész munk s eddig m mihelyt a alapozásá fognak

Nem e államivastetendő vá helyezése. nak nagyosuti kocsi lesz lehető hetjük, ho gek akkénami könn a vasuti k minden tel

A nag a rakodóh mú hajók forgalmán idézett a oszlófélber alatt beál zomban új makra ad séggel jár folyással l netére.

Helyén rülményre gerészeti l mőlon épít beosztásuk rüeknek E sak arra, berakodás nélkül fo tesek előt dő új tárk azonban l eresztet al a berakod alatt is n tostitatók vagnyunk f tóságunk, körül edd vékenység méltatni o oly nagy

Fésüs csos a Fiuméba.

Lederé igazgatónan több nap

Turóc hány mapi férő ki hie, valósz tő városban

Fest K zelmultban alatt a meg ügyekben a viselte, e h

Witehea sága A vagyónából társadalom szivűségénél ugyan lett, hogy a re 500 trto tot juttatott

Jótek téje. — A fen Hedv gyermekn letében fo ünnepe. Iyesen jé rében, es rácsonyfa szítéséhez séhez 6 r Nemkülön

föl; A ki-
100 méter
és Póla
211, vagy-
t.

november
E
ól a követ-
Fiuméba:

96,905 q.
4,895 "
3,644 "
3,564 "
1,726 "
1,224 "
1,116 "
828 "
803 "
712 "
715 "
505 "
500 "
211 "
202 "
174 "
102 "
102 "
101 "
— "

m. mázsa.
a magyar
18.212 m.

litott liszt-
szerint a

2,290 00 q.
2,233 12 "
1,420 00 "
1,102 00 "
1,065 00 "
1,063 00 "
3,674 00 "
3,317 00 "
1,441 00 "
1,083 00 "
1,020 00 "
248 méter

tája. A
fogalom
ggal bíró
előre. A
600 □ mé-
kedvezőtlen
nem fog
y a mun-
zépére be-

a czölöpö-

egy kocs-
epedett az
személyeit
onnal tisz-
tlanul, saj-
itányra, ki

csalódtam,
birom el a

el a jó Al-
valóult;
a városba
vettünk
körüli, kit
ány perz
ste volt az.
a végzetes
karácsony-
jó kapi-

M. Zs.

zési munkálatok meg folyton tartanak, s eddig mintegy 60 czölöpöt vertek le; mihelyt a czölöpök belejezve lesz, a hid alapozásához késedelem nélkül hozzáfognak.

Nem csekély gondot okoz a magyar államvasut közegének a Deltán fektetendő vágányok minél czélszerűbb elhelyezése. A Deltaterületen ugyanis, annak nagyobb terjedelme dacára, a vasuti kocsik kényelme telátása aligla lesz lehetővé téve; mindamellett remé-
hetjük, hogy az állami vasuti szakköz-
gek akként fogják e bizonyára nem va-
lami könnyű feladatot megoldani, hogy a vasuti kocsik forgalma az igényeket minden tekintetben kielégítendik.

A forgalmi akadályok.

A nagy árutorlódás, melyet részben a rakodóhelyek csekélyisége s a kellő szá-
mú hajók hiánya, a kikötő város áru-
forgalmának gyors közvetítésében elő-
idézett a közelmúlt napokban némileg
oszlófélben volt. — A legtöbbit napok
alatt beállott kedvezőtlen időjárás az-
onban újabb ismét komoly aggodal-
mokra ad okot úgy hogy az e ok kelemet-
séggel járó árutorlódás ismét káros be-
folyással leend a forgalom rendes me-
netére.

Helyén tartjuk ezuttal egy fontos kö-
rülményre felhívni a fiumei m. kir. ten-
gerészeti hatóság figyelmét. — A Zichy
mólon épített díszes tárlházak bár belső
beosztásukat tekintve, fölötté czélsze-
rűeknek bizonyultak, de nem alkalma-
sak arra, hogy esős időszak idején a be-
rakodások a hajóra megszokottak
nélkül fogantatásának. Nem ismer-
tesek előttünk a Stefania molón építendő
új tárlházak tervezetei, mindenesetre
azonban legczélszerűbb lenne a tárlházak
ereszeit akként építeni, hogy azok alatt
a berakodási műveletek az esős időszak
alatt is minden akadály nélkül fogantat-
tosíthatók legyenek. Részünkről meg is
vagyunk győződve, hogy tengerészeti ha-
tóságunk, mely a kikötői berendezések
körüli eddig is oly kiváló gondot és te-
vékenységet fejtett ki, figyelmére fogja
meltatni e sok előnyt ígérő, s nem is
oly nagy költségbe kerülő újításokat.

Különbféle hírek.

Fésüs Béla min. osztály taná-
cosos a mult pénteken visszaérkezett
Fiuméba.

Lederer Sándor az Adria társulat igaz-
gázgatótanácsosa a társulat ügye érdekében
több nap óta Fiumében tartózkodik.

Turóczy Adolf m. kir. vámfőigazgató, ne-
hány napot városunkban időzik. A kiváló szak-
ferő ki hivatalos teendői czéljából érkezett
m. városunkba, mely több napig fog a kikötő
városban tartózkodni.

Fest Kálmán min. elnöke, ki a kö-
zelmúltban Budapesten megtartott tárgyalások
alatt a magyar tengeri kereskedelmet érdeklő
ügyekben a m. kir. tengerészeti hatóságot képv-
viselte, e hó 21-én tért vissza Fiuméba.

**Whitehead fiumei torpedógyáros jótékony-
sága** A világhírű torpedógyáros, ki őrségi
vagyondából nem egy ízben tért le a szegényedő
társadalom könyvét, ismét tanúságot adta jó-
szívűségének. A karácsonyi ünnepek alkalmá-
ból ugyanis Whitehead torpedógyáros a mel-
lett, hogy a Clotild gyermek- menhely részé-
re 500 forint adományozott, ugyancsak 500 fr-
tot juttatott a »Mária árvaház« karácsonyfájára.

**Jótékony intézetek karácsonyes-
téje.** — A gróf Zichy Agostné sz. Wimpfen
Hedvig grófnő által alapított Clotild
gyermekmenhely, bendiszes közönség jelen-
létében folyt le a megható karácsonyi
ünnepe. A nemes lelkű grófnő szemé-
lyesen jelent meg apró pártfogottjai kö-
rében, és személyesen osztotta ki a ka-
rácsonya csecsebeséit, melynek földi-
szítéséhez, s egyéb ajándékok beszerze-
séhez ő maga is 50 forinttal járult. —
Nemkülönbön meghatóan folyt le a ka-

rácsony esti ünnepély a Mária árvaház-
ban is, hol a kis árvák könyekig meg-
hatva fogadták jótéőök kezeiből a kis
Jézus ajándékát. — A Mária árvaház
ünnepegyéb az intézet alelnökőjén Le-
ard H. úrbőlgyön kívül, az igazgatóság
tagjai, s számos előkelőség jelent meg.

A vöröskereszt egyetel fiumei fiókja.
A háborus hírek folytan a vöröskereszt
egyetel fiókjának elnöksége is megkét-
szerezte cédigi tevékenységét; kidolgozta
a háboru esetén Fiumében létesítendő
betegállomás akezióba lépésére vonatkozó
részleteket, s a betegápolás által
igényelt fobb felszerelési tárgyak úgy a
vöröskereszt egyetel, mind a katonai ha-
tóság részéről készletben tartatnak. A
központi elnökség megbizottaiként a fiu-
mei betegállomáshoz Littrow Henrik sor-
hajókapitány, és Hajnal Antal építészeti
tanácsos, a fiumei kikötő építészeti hi-
vatal főnöke nevezettek ki.

Román tengerésztsztek Fiumében.
A román hadi tengerészetnek két kiváló
tagja időzik jelenleg kikötő városunk-
ban, hogy a Whiteheadféle torpedókat
a román hadügyi kormány részére átve-
gyék, s ezeket tanulmányozzák. A két
tengerésztiszt Manescu kapitány és Boi-
rescu tengerész tisztén kívül még egy gé-
pész és kőencez román köztengerész van
Fiumében, hogy a torpedók kezelésével a-
laponan megismerkedjenek. A román had-
ügyi kormány egyelőre husz darab tor-
pedót rendelt meg.

Új történelmi munka Fiuméről
Kobler János kir. tanácsos, mint azt
egyik polái újságban olvassuk, legköze-
lebb egy nagy szabású munkát fog a
nyilvánosság elé bocsátani. A munka,
mely Fiume történetét fogja tárgyalni
kiváló műbecsel fog bírni, s a derek
történetbuvár sok éven át tartott ku-
tatásainak eredményeképp, bővelkedni fog
oly adatokban, melyek a kikötő város
nak eddig hézagos történelmét kiegészít-
tik. A mű megjelenését a tengerpart-
vidékünk közönsége, és a történetíró-
sok maguk is nagy érdeklődéssel várják.

A fiumei községi iskolaépületek.
Lapunk megelőző számaiban már több
 ízben megemlékeztünk e palotaszzerű ép-
ületekről, melyek úgy külső esin, mind
a czélszerű belső berendezés folytán bi-
zonyyára messze földön ritkítják párjü-
kat. Most hogy az új iskolák, a külön
féle álványoktól, kőtörmelékektől, s az
egyéb hátrahagyó akadályoktól megszab-
adtak, még inkább szembetűnik azok
nak szépsége. Az új épületeket egy erre
kijelölt bizottság e napokban fölül vizs-
gálta, s mind előre látható volt, azokat
minden tekintetben megfelelőeknek talál-
ta. A felavatás janár hó első napjain
ban ünnepélyességgel lesz egybekötve,
mely után a tanuló ifjúság is bevonul
az új csarnokokba.

Nem lesz lovonatú vasutunk. E-
mlítettük annak idején, hogy Pachtalpi
marquis engedélyt nyert Fiume város-
sától egy a Fiumara partjától a torpedó-
gyárig vezetendő lovonatú vasut kiépíté-
sére. A vállalkozó a határidő letelte
után teljesen abbahagyta a vasut kiépíté-
ségi tervét, mely után Schwimmer Pal
a m. kir. állami vasutak fő városi me-
netjező irodájának főnöke nyert a fiu-
mei lovonatú vasutra építési engedélyt.
Ez engedély határideje E. évi december
hó 17-én lejárt, s így az esetleges val-
lalkozók újra kérhetnek építési enge-
délyt eme bizonynyá a »ytor nem csekély
nyerességgel járó vasutra.

Közlekedési akadályok A nagy hófúvások
már negyednapja ugyszólvá teljesen izolálják
kikötő városunkat a külvilágtól. A vonatköz-
lekedés úgy a déli vasuti mint a m. kir. ál-
lamvasuti vonalon teljesen szünetel. Nagyon
természetes, hogy a megszűnt vonatközlekedés
folytán sem hírlapok sem levelek nem jutnak
el, hozzájuk s fölünk akár kinthet a muzika
nélkül, hogy tudomással bírnak róla.

A fiumei fogyasztási szövetkezet.
A fiumei fogyasztási szövetkezet, mint
azt lapunk mult számában említettük,

új alapon szervezkedik. Örömmel kon-
statáljuk egyszersmind, hogy főlszólalá-
sunk a hivatalnoki körökben viszhangot
keltett, s a szövetkezet igazgatóságának
újítása iránt számos oldalról nyilatko-
zik az érdeklődés. — Ez alapon hisszük,
hogy a szövetkezet új alakjában nemso-
kára megkezdheti áldásos működését.

Időjárásunk. Mialatt a belföldről a
havazások híré hozták a hírlapok; az
alatt nálunk még folyton csak eső alak-
jában nyilatkozik a tél. Hűvös időjárás
mellett meg megújul a szítálya aláhulló
eső, és hó okozva náthát, hurmot, s egyéb
téli nyavalyát az emberiségnek. Hogy
azonban a kikötő város lakóinak is mód-
jában legyen egy kis téli tájkep részlet-
ben gyönyörködni, a Quarnero öblön át
felfekthetünk az isztriai hegyek ma-
gaslataira, melyek fehérebe takarva ké-
peznek érdekes látványt az abbaziai ikai,
és lovainai partvidék örök zöldjével.

Kereskedelmi és tengerészeti hírek.

A magyar liszt Triesztben. A kü-
lönböző magyar malmok a f. évi január
1-től kezdve ugyancsak ez év novem-
ber végéig Triesztbe összesen 105.954
m. mázsa lisztet szállítottak. E mennyi-
séggel szemben a magyar malmok ré-
széről Fiuméből szállított lisztmennyiség
90.000 m. mázsát tett ki.

A m. kir. állami vasutak bevétele.
A m. kir. állami vasutaknál a f. é. de-
cember hó 10-kétől 16-ig 10.690 utas
és 121248 tonna áru után a bevétel
58.753 forintra rugott. Az összes
bevétel a f. évi január 1-től december
hó 16-ig 6.213.714 utas és 6.576.417
tonna áru után 32.755.849 forintot tett ki.
Ez eredmény a mult évi megfelelő idő-
szak eredményével szemben 413.08
forint több bevételt tüntet föl.

**A Lindau és Szerbia közötti forgalom-
ban** vas. stb. küldemények szállítására 1887
évi május 1-je óta fennálló kivéte és díjazás
1888 évi február 1-jei hatályon kívül helyez-
tek, ellenben az utóbb nevezett napon egy-
részt Lindau állomás és másrészt Szerbia kö-
zött új közvetlen díjazás fog életbe léptet-
tetni, mely osztrávjáruka, továbbá mindenemű
árúknak kocsirakományokban való szállítására
vége vas- és acélstb. küldeményekre közvet-
len díjtételeket fog tartalmazni.

A magy. kir. államvasutaknál é-
vényben levő ált. személy díjazásához
1888 évi január hó 1-jével 1 pótlék lép
életbe, mely leginkább a bérleti jegyek
körüli említett időponttal beálló változár-
sokat tartalmazza. Ezek szerint a jövő
év kezdetétől fogva a 12 óra szóló bér-
leti jegyek s a tanulóknak részére fennálló
bérleti jegyek ugyancsak a jelenlegi árak és
hatályos díjtételek mellett továbbra is fenn-
tartatni fognak. Ellenben az 1, 2, 3, és
6 hónapra szóló bérleti jegyek kiadása
beszüntetettik.

**Kereskedelmi ügynökség Salonichi-
ben.** A balgrad salonichi-i direct vasu-
ti összeköttetés már közel várható meg-
valósulásával, a monarchia kereskedelme
és forgalmának alkalma nyílhat a Bal-
kani államok illető vidékeivel közelebbi
viszonyba lépni. Ily törekvések előmoz-
dítására az osztrák államvasutak vezér-
igazgatósága kereskedelmi képviselőse-
nek, és pedig egyelőre Salonichiben
leendő felállítását határozta el, annak
vezetésével Bader és Kachan ottani
czéget bizváu meg. E képviselőségnek
feladatát első sorban déli Szerbia és
Macedonia kereskedelmi viszonyairól be-
szerzett értesülések alapján való jelen-
rététől fogva képezni; hogy azután az
osztrák államvasutak igazgatósága adott
esetekben oly forgalmi politikai intéz-
kedéseket kezdeményezhessen, melyek
Ausztria és a szóban levő tartományok
közti kereskedelmi viszonyok élénkíté-
sére alkalmasak.

M. kir. államvasutak. Közhírré tétetik,
hogy a bajor osztr. magyar kötelekben teljes
kocsi rakományokban feladásához kerülő száll-
gyűmölés és szállítási küldemények szállítá-
sára nézve f. évi október hó 5-től fennálló kivé-
teles díjazásához, f. évi november hó 25-től
való érvényre egy díjazási pótlék jelent
meg. Példányok a m. kir. államvasutak díjazá-
sági ügyosztályában kaphatók.

Hajótörés. A Snaich család tulajdonát
képező »Marco Maria« barklajó e hó 28-án
éjjel a Farasina csatorna előtt hajótörést szen-
vedett. A legénység megmentült.

CSARNOK.

Olaszország kivándorlási mozgalma.

Olaszországban a kivándorlást
tehát tisztán az ország kikötőiből
(mint ezt teszik Német- és Angol-
országban, hol egyébiránt biztosok is
vannak) ellenőrizni nem lehet. Visz-
sza kell menni a kivándorlás ere-
detéhez, — a községekhez, hol az
ellenőrzés az útlevelek kiadása alkal-
mával történik. Itt az illetők-
től megkérdezik, mi okból, mi
czélból, mennyi időre, hova és mi-
ly pénzzel távozik? A jelen-
legben beküldetnek a miniszterium-
nak. Az így nyert adatok kiegészíté-
sére aztán a külföldi emigratio-
nális kikötők és a bevándorlással
bizó államok statisztikai adatai szol-
gálnak; ehhez járulnak még a ki-
vándorlás eredményes voltára vagy
müköinti sikerére vonatkozó konzuli
jelentések.

Az így szerzett adatokból az
olaszországi kivándorlásnak követ-
kező összképét nyehetjük:

I. Az időleges munkásvándor-
lásra az anyagot a Pó-siksági pro-
vincziák, — Velencei terület, Lom-
bardia, Piemont, — szolgáltatják;
kivált pedig a következő tarto-
mányok:

absolut szám	100.000 lakos után
Udine	23,699 egvény 4,723
Cameo	10,856 " 1,583
Belluno	7,161 " 4,112
Lucea	5,540 " 1,947

A végleges kivándorlás is nagy
részben ugyane tartományokból in-
dul ki, — de még nagyobb mér-
tékben a régi nápolyi királysághól
s a genuai partvidékről.

Möcs Zsigmond
felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.
Battara P. könyvnyomdója, Fiume

Hirdetmény!

Ezennel közhírré teszszük, hogy
f. é. november 28-án 75641 sz.
a kelt azon intézkedést, mely szerint
kocsaink rakodási rője 6 nappali
órában állapított meg, f. é. de-
cember 15-től kezdve hatályon ki-
vül helyezzük.
E naptól kezdve mindazon á-
ruk, melyek ki vagy berakása a fe-
lek által teljesítendő, ismét a ren-
des díjazás szerű határidő alatt
lesznek ki illetve berakhatók.
Budapest 1887. december 13-án.
Az igazgatóság.

